

STORA UTSKOTTETS BETÄNKANDE nr 38/1982-83

med anledning av

- 1) landskapsstyrelsens framställning till landstinget med förslag till landskapslag om ändring av kommunallagen för landskapet Åland och
- 2) ltm Jan-Erik Lindfors' lagmotion med förslag till landskapslag om ändring av kommunallagen för landskapet Åland.

Stora utskottet, som i ärendet mottagit lagutskottets betänkande nr 28/1982-83, får värdsamt anföra följande.

Utskottet har företagit vissa ändringar vilket framgår nedan i detaljmotiveringen.

Detaljmotivering.

3 §. Utskottet har efter omröstning (6-3) beslutat omfatta framställningens förslag. Minoriteten (ledamöterna K.Jansson, Andersson och Helling) föreslog att till paragrafen skulle fogas bestämmelser om att beslut som fullmäktige fattar om förvärv av fast egendom i annan kommun skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse.

Ledamoten Blomqvist avstod från att rösta.

Majoriteten ansåg att det av minoriteten framförda förslaget inte hör hemma i denna lag utan frågan kunde aktualiseras i samband med t.ex.en lag om kommunal förköpsrätt vid försäljning av fast egendom inom en kommuns eget område.

15 § 4 mom. Ledamot av landskapsstyrelsen avser enligt utskottets mening ordinarie ledamot av landskapsstyrelsen. Således kan ersättare i landskapsstyrelsen samtidigt vara ledamot eller ersättare i fullmäktige.

24 § 2 mom. Utskottet har konstaterat att gällande lags ordalydelse är bättre beträffande uppskov i samband med nära förestående sammanträde.

27 § 3 mom. Utskottet föreslår efter omröstning (8-2) att då ett ärende inte beretts på vederbörligt sätt skall fordras enhällighet om ärendets upptagande till avgörande men att det därefter för avgörande i sak inte skulle krävas enhällighet utan handläggning i vanlig ordning. Minoriteten (Holmberg och Karlsson) anser däremot att enighet skall råda både vid upptagande till avgörande och vid avgörande i sak av här nämnt ärende.

32 §. Utskottet har efter omröstning (8-2) beslutat omfatta lagutskottets förslag, dock så att endast motionens första undertecknare bör få yttra sig.

Minoriteten (Andersson och Helling) anförde att antingen skall alla ha möjlighet att delta i debatt angående väckt motion i fullmäktige eller ingen, vilket sistnämnda nu är fallet.

56 § 1 mom. Efter omröstning (5-5) har utskottet beslutat omfatta lagutskottets betänkande, vilket innebär att den föreslagna utformningen av 1 mom. skall utgå. Minoriteten (K.Jansson, Andersson, Blomqvist, Helling och Holmberg) ansåg att framställningens förslag bör omfattas eftersom enhetliga regler över hela landskapet bör råda i frågor som har att göra med vårt nationalitetsskydd.

61 § 3 mom. Andringen har gjorts i förtydligande syfte.

80 § 1 mom. Utskottet har efter omröstning (5-5) beslutat omfatta den till lagutskottet bifogade reservationen. Utskottet anser att förslaget om en röst per påbörjat 500-tal invånare i kommunen från rättvisesynpunkt är en klar förbättring i jämförelse med lagutskottets förslag. Utskottets förslag innebär att t.ex. Mariehamns stad, i de kommunalförbund där staden med stöd av lag måste vara med, nu tillerkänns ett inflytande som bättre motsvarar stadens folkmängd. Utskottet anser vidare att hänsyn måste tas till rättvisesynpunkter då det gäller samarbetet mellan kommunerna och att ändringen av denna paragraf med all sannolikhet kommer att leda till ett bättre förhandlingsklimat mellan kommunerna.

Minoriteten (K.Jansson, Andersson, Berg, Blomqvist och Helling) ansåg att framställningens förslag skulle omfattas. Helling reserverade sig emot beslutet och har till betänkandet bifogat skriftlig reservation.

Med hänvisning till det ovan anförda får utskottet värdsamt föreslå
att Landstinget måtte anta lagförslaget i
följande lydelse:

L a n d s k a p s l a g
om ändring av kommunallagen för landskapet Åland.

(Ingressen lika som i lagutskottets betänkande).

3,4 och 7 §§.

(Lika som i framställningen).

15 §.

(3 mom. lika som i framställningen).

(4 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

23 §.

(Lika som i framställningen).

24 §.

Är ledamot på grund av annat förfall än jäv förhindrad att fullgöra till sitt uppdrag hörande uppgift, skall han ofördröjligen meddela härom till fullmäktiges ordförande eller till kommunens kansli. I anledning av meddelandet skall den i ordningen förste ersättaren inkallas eller, om denne har förhinder, därpåföljande. Ersättare skall inkallas även om hindret inte anmälts, såvida tillförlitlig kännedom om det erhållits. Har ersättare kallats genom kansliets försorg skall fullmäktiges ordförande underrättas härom. Ersättare behöver inte inkallas när kännedom om hindret erhållits så sent att inkallandet av ersättare kan medföra uppskov med nära förestående sammanträde eller avbrott i pågående sammanträde.

27 §.

L e d n i n g e n a v s a m m a n t r ä d e ; f ö r u t s ä t t -
n i n g a r n a f ö r h a n d l ä g g n i n g a v ä r e n d e

(1 mom. lika som i lagutskottets betänkande).

Ärende som enligt vad särskilt är bestämt skall handläggas vid visst sammanträde skall upptas till behandling vid det sammanträdet även om det inte nämnts i kallelsen. Om fullmäktige beslutar det, får även i annat fall ärende som inte nämnts i kallelsen upptas till behandling. Ärende som skall beredas av styrelsen eller annat beredningsorgan och vilket inte undergått sådan beredning får härvid upptas till avgörande endast om samtliga närvarande ledamöter är ense därom.

(4 mom. lika som i framställningen).

28 §.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

29 §.

(Lika som i framställningen).

30 §.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

32 §.

M o t i o n

Önskar ledamot i fullmäktige uppta visst ärende till behandling vid fullmäktige skall han väcka motion. Ärende som upptagits genom motion skall, sedan motionens första undertecknare beretts tillfälle att yttra sig, utan annan överläggning remitteras till styrelsen eller annat beredningsorgan för att beredas. Ärendet bör bredas så att fullmäktige kan fatta beslut med anledning av motionen vid sammanträde som hålls inom ett år från dagen då den väcktes. Om beredningen inte kan avslutas inom sådan tid, skall detta och vad som framkommit vid beredningen anmälas till fullmäktige vid sammanträde inom angiven tid. Fullmäktige får vid behandling av sådan anmälan avskriva motionen från vidare handläggning.

37 §.

(Lika som i framställningen).

39 §.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

40 §.

(Lika som i framställningen).

43 §.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

46 §.

(Lika som i framställningen).

48, 55 och 56 §§.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

61 §.

Under räkenskapsåret kan antas tilläggsbudget. I budgeten dittills beslutade ändringar skall beaktas i tilläggsbudgeten. Tilläggsbudget skall antas före bestämmandet av uttaxeringen per skattöre för följande räkenskapsår. I övrigt gäller om tilläggsbudget i tillämpliga delar vad om budget är föreskrivet.

63,66 och 67 §§.

(Lika som i framställningen).

80 §.

K o m m u n s r ö s t r ä t t

Vid stämma har kommun en röst för varje påbörjat femhundratals mantals-skrivna invånare i kommunen. Kommuns röster fördelas jämnt mellan dess vid stämman närvarande ombud.

85 §.

(Lika som i framställningen).

86 §.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

91 §.

(Lika som i framställningen).

92 §.

(Lika som i lagutskottets betänkande).

(Ikraftträdelsebestämmelserna lika som i lagutskottets betänkande).

Mariehamn den 29 augusti 1983.

På stora utskottets vägnar:

Alarik Häggblom

ordförande

Bert Häggblom

sekreterare

Närvarande i utskottet: ordf. Häggblom, v.ordf. K.Jansson, ledamöt. Andersson, Berg, Helling, Holmberg, Blomqvist, S.-O.Lindfors och Öberg samt ersättaren Roald Karlsson.

R e s e r v a t i o n

Stora utskottet har vid behandlingen av landskapsstyrelsens framställning nr 36/1982-83 till landstinget med förslag till ändring av kommunallagen (5/80) efter omröstning beslutat frångå landskapsstyrelsens och även lagutskottets förslag gällande utformningen av 80 § angående medlemskommunernas i kommunalförbunden rösträtt, d.v.s. en röst per varje påbörjat tusental invånare. I stället har utskottet infört stadgande om att en röst för varje påbörjat 500-tal invånare skall gälla. Eftersom förslaget även innebär att begränsningen av enskild kommuns rösträtt bortfaller, d.v.s. att Mariehamns stad kommer att kunna stoppa införandet av nya anslag och inrättande av nya tjänster så reserverar sig undertecknad mot beslutet.

Förslag till ändring av kommunallagen i syfte att ändra medlemskommunernas åtaganden inom kommunalförbunden har väckts flera gånger genom inlämnande av motioner till landstinget.

Eftersom frågan om bestämmanderätten inom kommunalförbunden och andra områden där samarbete förekommer anses ge upphov till motsättningar mellan staden och landsbygden anser undertecknad att dessa frågor borde lösas genom förhandlingar, där en paketslösning kunde uppnås. Exempel på annan fråga är beslutanderätten inom Alands Kraftverksaktiebolag där staden har en majoritetsställning och inte är villig att gå med på en ökning av aktiekapitalet som kunde resultera i billigare strömpris för landsbygden och skärgården. Dessutom borde lokaliseringsskommuns fördel beaktas vid uträkning av medlemskommuns kostnader.

Undertecknad anser att 80 § i kommunallagen bör följa lagutskottets förslag.

Mariehamn den 29 augusti 1983.

Goran Helling.